

**Ο Joseph Haydn
και το επάγγελμα του
συνθέτη**

Το επάγγελμα του συνθέτη

- Σήμερα, το επάγγελμα του συνθέτη είναι κατοχυρωμένο και διακριτό.
- Θεωρούμε σημαντικούς πολλούς παλιότερους και σύγχρονους συνθέτες και τους θαυμάζουμε. αυτόν που συνθέσει μουσική.
- Δεν ήταν όμως πάντα έτσι
- Παλιότερα, πολλοί συνθέτες, όχι μόνο δεν απόλαυσαν τον θαυμασμό, αλλά κυνηγήθηκαν για το έργο τους.

Ο Joseph Haydn και η πατρωνία των Esterházy

Ο Haydn σε ηλικία 29 ετών εισέρχεται στην υπηρεσία του πρίγκιπα Paul Anton Esterházy, που ανήκει σε μια από τις πλουσιότερες αριστοκρατικές οικογένειες της Ευρώπης.

Στο παλάτι των Esterházy μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής αριστοκρατίας διασκεδάζει με τη μουσική του για 30 χρόνια.

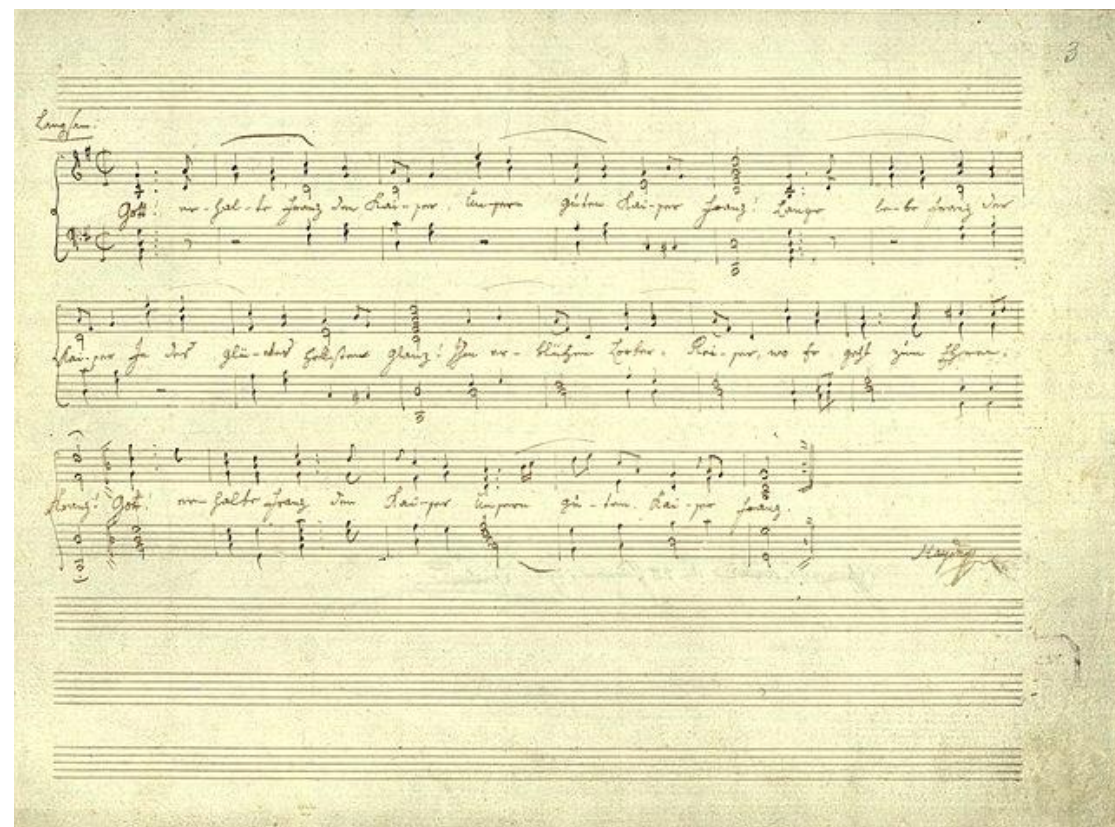
Οι μουσικοί στην υπηρεσία του πρίγκιπα

Ο πρίγκιπας Esterházy είχε τη δυνατότητα να συντηρεί, δηλαδή να προσφέρει ύπνο, φαγητό και μισθό σε:

- μουσικούς για την ορχήστρα,
  - λυρικούς τραγουδιστές,
  - χορωδούς για την εκκλησιαστική χορωδία,
- τους οποίους απασχολούσε σε ολόημερη βάση.

Όλοι αυτοί μετακινούνταν στα διάφορα παλάτια της οικογένειας, σε απομακρυσμένα μέρη.

Τα παλάτια διέθεταν αίθουσες συναυλιών, αίθουσες όπερας/λυρικού δράματος και χώρους για τις συναυλίες μικρότερων συνόλων.

Η θέση του συνθέτη

«Ο πρίγκιπας μου ήταν πάντα ευχαριστημένος με τα έργα μου. Με ενθάρρυνε συνεχώς και μου επέτρεπε να παρατηρώ και να πειραματίζομαι με τις εντυπώσεις που δημιουργούσε η μουσική μου»

Πώς σας φαίνεται αυτή η δήλωση του συνθέτη; Αναλογιστείτε πως: α) πρόκειται για έναν σημαντικό συνθέτη του Κλασικισμού, β) τον καλούσαν σε διάφορα αριστοκρατικά παλάτια και γ) με τα χρόνια είχε μεγάλη οικονομική άνεση.

Αποσπάσματα από το συμβόλαιό του

Το εν λόγω συμβόλαιο δεν ήταν διαφορετικό από το συμβόλαιο του κάθε υπηρέτη. Η θέση του συνθέτη στην ιεραρχία της αυλής δεν ήταν διαφορετική.

Ως μέλος του υπηρετικού προσωπικού ο Haydn όφειλε, σύμφωνα με το συμβόλαιό του:

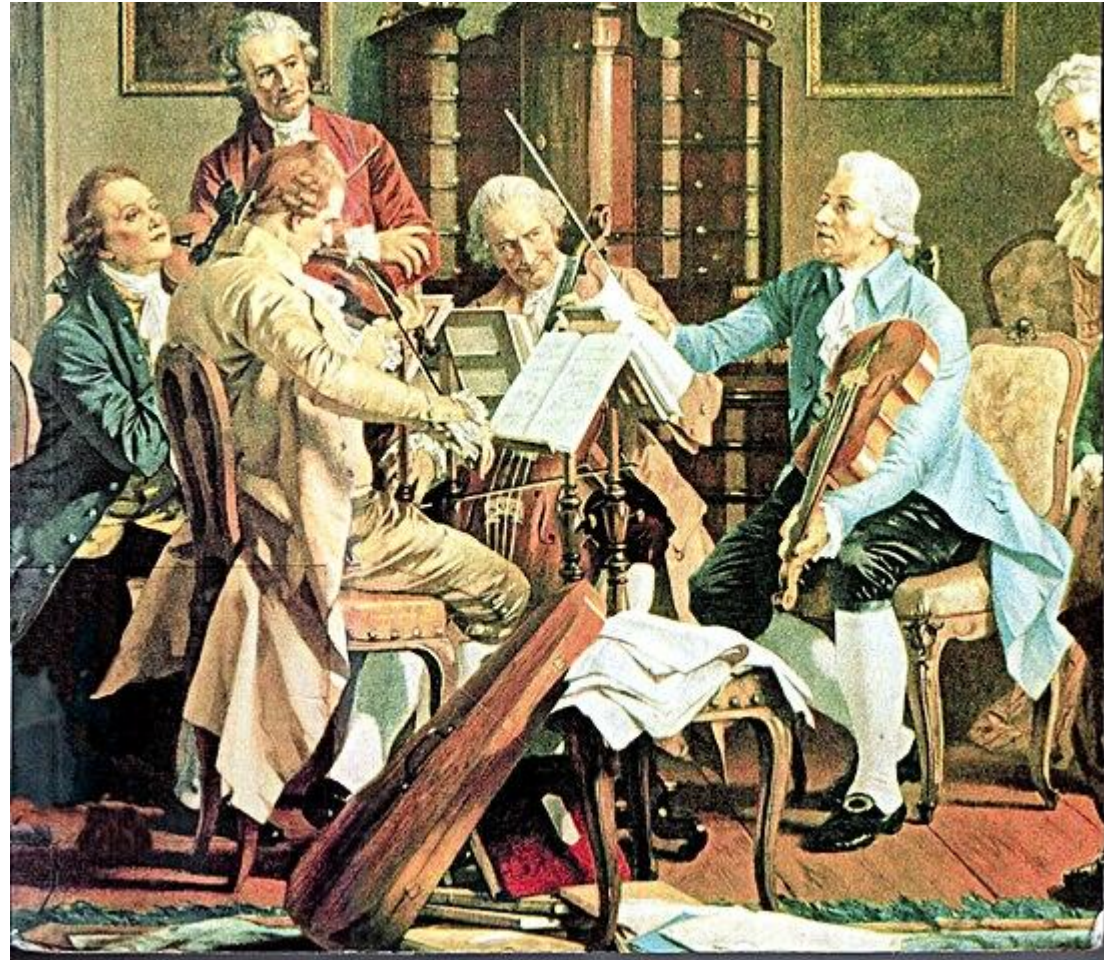
- να φορά λιβρέα και να φέρεται όπως αρμόζει στη θέση του
- να είναι υπομονετικός, υπάκουος, συνεπής
- να εμφανίζεται, αυτός και οι μουσικοί του, με λευκές κάλτσες και πουδραρισμένες περούκες
- να ερωτά τον πρίγκιπα κάθε μέρα, πριν και μετά το μεσημεριανό φαγητό, αν επιθυμεί την εκτέλεση κάποιου έργου
- να είναι ανά πάσα στιγμή προετοιμασμένος, αυτός και οι μουσικοί του, για συναυλία

Έπρεπε «να είναι υπόδειγμα για τους μουσικούς του, να διευθύνει με παραδειγματικό τρόπο, να κάνει πρόβες και να τους προετοιμάζει».

Απαγορευόταν να δημοσιεύσει τα έργα του, διότι ήταν ιδιοκτησία του πρίγκιπα.

Έπρεπε να συνθέσει μόνο τα έργα που παράγγελλε ο πρίγκιπας.

Μετά από 20 χρόνια στην υπηρεσία του πρίγκιπα, επαναδιαπραγματεύτηκε το συμβόλαιό του και του επετράπη να πουλάει τα έργα του και να συνθέσει για άλλους.

Οι μουσικές επιλογές του πρίγκιπα

Όταν ο πρίγκιπας αποφάσισε να μάθει να παίζει Βαρύτονο, ένα σπάνιο μουσικό όργανο, ο Haydn έγραψε κατά τα 10 χρόνια που ακολούθησαν 200 έργα (σόλο και σύνολα δωματίου) για Βαρύτονο.

Αργότερα, ο πρίγκιπας ενδιαφέρθηκε για την όπερα. Ο Χάιντν ήταν υπεύθυνος για τη σύνθεση των έργων, τις πρόβες, τη μελέτη των μουσικών. Οργάνωνε πάνω από 150 παραστάσεις τον χρόνο.

Νέες εργασιακές συνθήκες

Με τον θάνατο του Esterházy (1790) οι μουσικοί απολύθηκαν και η μουσική δεν ήταν προτεραιότητα του νέου πρίγκιπα. Ο Haydn αποδεσμεύτηκε. Έίχε ένα μηνιαίο επίδομα και την ελευθερία να διαθέσει το συνθετικό του ταλέντο όπως ο ίδιος επιθυμούσε..

- Προσκλήθηκε από έναν Άγγλο μουσικό παραγωγό και πήγε στο Λονδίνο.
- Μετακόμισε στη Βιέννη
- Γνώρισε τον Μότσαρτ
- Έκανε μαθήματα στον Μπετόβεν
- Ήταν πλέον δημόσιο πρόσωπο.
- Έμενε στο δικό του σπίτι στη Βιέννη.
- Έγραφε έργα για δημόσιες συναυλίες

Σκέψεις και προβληματισμοί

- Πώς σχολιάζετε τη ζωή που έζησε ο συνθέτης;
- Ποια ήταν η επαγγελματική του θέση;
- Ποια οφέλη είχε και ποιες θυσίες έκανε;
- Πώς είναι σήμερα η ζωή των συνθετών διαφόρων μουσικών ειδών;;
- Θα μπορούσε ένας συνθέτης σήμερα να έχει μια αντίστοιχη επαγγελματική σχέση;
- Ένας μουσικός του YouTube δέχεται σήμερα δεσμεύσεις και πρέπει να κάνει θυσίες; Ποιες;